ነጋ ወልደግዮርጊስ

ምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት

ኣብ ስርዓተ-መፍረ ወዲ ተባዕታይ፡ ወሃምን ቀልፈን ተራ ካብ ዝጫወቱ ኣካላት፣ ጸኪ. ፕሮስቴት ሓንቲ ኢዳ። ጸኪ. ፕሮስቴት ኣብ ወዲ ተባዕታይ ጥራይ እትርከብ ኩይና፣ ዓቐና ነንዲ ሓንቲ ፍረ ካዕወ ትኸውን። ኣብ ትሕቲ ፍሕሽ ሽንቲ ድማ ትርከብ፡ ንሕሚ ንምዝሙ ጸኪ. ፕሮስቴትን ምስኡ ዝተኣሳሰሩ ጥዕናዊ ጸገምትን ዝምልከት ጥዕናዊ ኣስተምህሮ ሒዝና ቀሪቦና ኣሎና፣ ሰናይ ንባቡ፣

ተግባራት ጸኪ. ፕሮስቴት

እቲ ልክዕ ተግባራት ጸኪ. ፕሮስቴት እንታይ እንታይ ምኳኑ ክፍሉ ሕጂ ብልክዕ ዝተፈለጠ ነገር እንተዘሎ እቲ ሓደን ቀንድን ስራሓ ግን ሊቃውንቲ ብዘጋገጽ ኣጸንዎምዎ ኣለው። እሱ ከኣ ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ኣብ ግዜ ሲጋዊ ርክቡ ንፍርያምነት ሓደሊ. ሲቒቕ ዕሚኡ ክወቅዕ 'ሶመን' ዝተባህለ ጸዕዳ ፈሳሲ. ከም እተመንጨ፡ እዩም ሊቃውንቲ ብዘጋገጽ ኣረጋገጽዎም ይርከብ። ጥቕሚ ፈሳሲ. ሶመኑ ብዘይካ ዝዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ (Sperm Cell) ሓደሊ. ደለቡ ኣብ ርሕሚ ይኸን መትረብ ሻምብቆ ማህጸን ከም ድሌቱ ክትምብስ ዝህቦ ኣገልግሎት፣ ኣብ ግዜ ሲጋዊ ርክብ ነቲ ኣብ ርሕሚ ጋልንስተይቲ ዝርከብ ብተፈጥሮኡ መጻጽ ዝኸነ ልፋጭ መሳሊ ፈሳሲ፣ ናብ ትሑት ትሪ ምጽት ብምቕያር ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ብቐሊሉ ንክህምሉ ደጋለኸ ይኸውን። ብተወሳኺ ሶመን ቀሲብ ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ስለ ዝኸኑ ኣብ ፍርያምነትን ዓይነትን ዝዓዝለን ቀልፈን ጥቕሚ ይህቡ፣ ስለ'ዚ. ጸኪ. ፕሮስቴት እተፍርዮ ሶመን እቲ ፈሳሲ. ኣካል ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ማለት ኣይ፣ ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ኣብ ፍረ ነበሲ. ተሪብሓምን ዓቢዮምን ንወላድ ድልዋት ክኸኑ ከለው፣ እቲ ንዓኡም ተሰኪሙ ናብ ማህጸን ዘብጽሕ ሓፈሲ ጸዕዳ ፈሳሲ. ድማ ኣብ ጸኪ. ፕሮስቴት ይምህሪሕ፣ ስለ'ዚ. ሓደ ወዲ ተባዕታይ ምስ ገብዘ ፈሳሲን ዘርእን ኣብ ጸኪ. ፕሮስቴትን ፍረ ነበሲን ከመኽጩ ይጅምር፣ ዝበዘኽ ትሕዝቶ ፈሳሲ. ዘርኢ. ወዲ ተባዕታይ ካብ ፕሮስቴት ከምዘመኽጨ ይፍለጥ።

ዘይንብር ዓቐን ወይ ምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት

ከምቲ ሰሙ ዝሕብሮ ንብር ዓቐን ጸኪ. ፕሮስቴት ክንዲ ፍረ ካዕወ'ያ እንተ ኣልና፣ እቲ ዘይንብር ንብሎ ደማ ዓቐኑ ብዘገደደነ ካብኣ ክፍሊ. እንክሎ ማለት ኣይ፣ እቲ ልክዕ ጠንቂ ወይ ጠንቅታት ንምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት ክሳብ ሕጂ ብጽሩሕ እንዘዘይተፈልጠ ቀዳሞት መጽናዕትታትን እምት ሊቃውንትን ግን ብዕድመ ዝደፍኡ ደቂ ተባዕትዮ፣ በዚ ሕማም'ዚ. ተጠቃዕቲ ከም ዝኾኑ ሕሉፍ መዋዕለ ሕክምና የረድኡ። ብመበጣእቲ ፍረ ነበሲም ዝተሰደደሉም ብዋዘሬ ጸኪ. ፕሮስቴት ተጠቃዕቲ ክኸኑ ከምዘኽእሉ'ውን ዝጠንሑ ሕክምናዊ ጽሑፋት ሓበሬታኡም ዋፍሉ'ዋሉ። ግን ድሕሩ ዝተገበረ ምርምርን መጽናዕትን ከምዝጠቐሰ፡ ኣብ ወዲ ተባዕታይ ኣገደስቲ ዝበሃሉ ነገራት መፍረ ወላድ ኣለው። ሓደ ካብዚም ነገራት ቴስቶስተሮን ኣዩ። ምስ ዕድመ ምድፋእ ነዚ ቴስቶስተሮን እናጉደለ ክኸይድ ከሎ፣ ብወሓድ ኣብ ደቂ ተባዕትዮ ብዝዘሉሕ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዝርከብ ነዚ ኦስትሮጅን ኣብ ደቂ ተባዕትዮ እናወሃኸ ይኸይድ። ስለ'ዚ. ምወሳኽ ነዚ ኦስትሮጅን ኣብ ዑደት ደም ወዲ ተባዕታይ፡ ኑዮም ንጸኪ. ፕሮስቴት ከምዝኾኑ ዝገምሉ ሕክምናዊ ጽሑፋት ንጠሓ ከምዝኾኑ ስለዘይብርም፣ ከም ሳዕቤኑ ዘይንብር ምዕባይ ጸኪ. ፕሮስቴት ክኽሰት ይኽእል።

ኣብዚናይ ክሊ. ዕድመ'ዩ ምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት ዝጀምር?

ዘይንብር ምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት 50 ሚእታዊት ኣብ ክሊ. ዕድመ ሰሳታት፣ 90 ሚእታዊት ድማ ኣብ ክሊ. ዕድመ ተሰዓታትን ሰማንያታትን ዘለዉ. ደቂ ተባዕትዮ ክጥዕቑዑ ይኽእሉ። እዚ. ይኸን'ምባር ሳእቲ ኣብ ገለ ደቂ ተባዕትዮ ቅድሚ ዕድመ ኣርባዓ ወይ ኣርባዕታት ክረአ ይኽእል ኢዩ። ካብ ዘይንብር ምግዙፍ ሓሊፉ ናብ መሽሸር ናይ ምምዕባል ባህሪ ከምዝለዎ ዝሓዙ ሊቃውንቲ፣ ካብ ሽሞንቲ ብጽኪ. ፕሮስቴት ዝሓመሙ ደቂ ተባዕትዮ፣ እቲ ሓደ ብመሽሸር ናይ ምጥቃዕ ተኸእሎ ክህልዎ ከምዝኽእል ይፍለጥ። ኣብዚ. ክንጽር ዝገብኡ ሃገር እንተሎ፣ እቲ ልክዕ ጠንቂ ንመሽሸር ጸኪ. ፕሮስቴት ክሳብ ሕጂ ንጹር ከምዘይኮነ'የም ሊቃውንቲ ዝሕብሩ፣ ሚላ መሰብር፣ መዝጠን ከብቢን ከም ተወሰኽቲ ኣሉታዊ ረቛሒታት ንምዝሪ ጸኪ. ፕሮስቴት ኩይናም ክቕርቡ ይኽእሉ'ዩም ዝብል ሓበሬታ ኣሎ። እዚ ማለት ወዲ ሰብኪ. ናብራኡ'ዩ ዝመሳል ዝዘሎ ምስሊ ኣሎ። ሓቂ ድማ'ዩ፣ እንምዝገም መዝብታት ጠንቂ ንዝተፈላለዩ ሕምምታት ከምዝኾኑ ቀጺሊ. ዝዘረበሉ ዘሎ ዛዕባ ኩይኑ፣ ኣብ ምግዙፍ ጸኪ. ፕሮስቴት ሚእቲ ሚእታዊት ጸልዋ ይህልዎ'ዩ እንተዘይተገልጹ ክህልዎ ግን ይኽእል'ዩ ዝብል ዘይተደምደመ መጽናዕቲ ሊቃውንቲ ኣሎ።

ቀንዲ ምልክታት

- ቃዝ
- ምስቒር ሽንቲ ማይ
- ሃናሳዕ ክስትሽይን ምድላይ
- ምጥርጣር ንሽንቲ ማይ
- ዘይምቀጽጽር ሽንቲ ማይ

ፍወሳ

ዝኾነ ሰብ ብፍላይ ካብ ክሊ. ዕድመ ስሳታት ዝርከቡ ዜጋታት፣ ኣብ ሳዕሊ. ተዘርዚሮም ዘሎዉ. ምልክታት ኣብ ነበሲም ኣብ ዝርኢይሉ ተቐላጠፍም ናብ ትካል ጥዕና ቀረባ ከኣ ክሳብ ክፈልጡ ይግባእ። ብዘይ'ዚ. ኣብ ስሳታትን ልዕሊኡን ዝርከቡ ግቡራ ምልክታት ናይቲ ሕምም ዋላ ኣብ ነበሲም ኣይረኣየምን ናብ ክኢላታት ቀረባ ተፍትሽን መርመራን ከይዱ ንምፍርን ንምዕድጋ፣ ብዘወሃኸ. በዚ ሕምም'ዚ. ዝሓመመ ሰብ ብዘምልከተሎም ሓበሬታ ክሳብ ሕክምና ኣማራጺታት እናተዋህበ ምስእ ሕክምና ክጠብር ከምዝኽእልን ከምዘናወሃኸ ንሕብር፣ ዝበዘኽ ግዜ ደማ ዘይንብር ግዘፈ ጸኪ. ፕሮስቴት ብናይ ወገሰ ሓኪሎም ብመቦጣእቲ ትሰደድ። ኣብ ሃገርና እንተመጻእና ኣብ መብዛሕተኣን ግዝያዊ ሆስፒታላት መሳልታዊ ካብ ዝዝዘሩ ናይ መቦጣእቲ ንጥሪታት ሓደ ምስኡድ ጸኪ. ፕሮስቴት ኣይ።

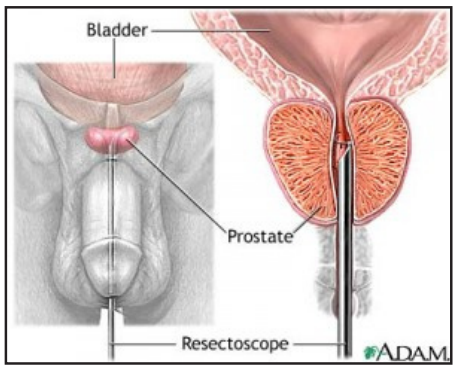

ዘሪ

ዘሪ ካብ ሞናት ሕሞምት ቁርጠት ሓደ ኣይ፣ ልዕሊ. 90 ሚእታዊት ኣብ ቁርጠት ወዲ ሰብ ዘይተጓዳኸተ ኩይናም ብዘሎሙ 'ማሕሰብያ' ዝተገብሉ ታህዋስያን ዝምዕበል ሕማም'ዩ፣ ኩይኑ ግኑ እየም ዘይተጓዳኸተ ታህዋስያን ካብቲ ዝሰርም ዓቐን ቁጽሪ ብዘተጓጸፈ. ክራብሉ ምስ ጀመሩ ምልክታት ዘሪ ክርኣዩ ይጅምሩ፣ ምርባሕ ናይቶም ታህዋስያን ስለምንታይ ኣብ ገለ ሰባት ይኸሰት ኣብ ካልኦት ግን ዘይኸሰት? ንጹር ኣይኮነን ክብሉ ሊቃውንቲ ይድምድሙ፣ ብመሳረት ሓበሬታ ሊቃውንቲ ሕሞምት ቁርጠት፣ ዘሪ ዘሞጸኡ ተህዋስያን ብዘተጋሽ ቀጽሪ ንኸራብሉ ገለ ገለ ረቛሒታት ኣለው፣ ንኡየም ድሙ–

- ኣብ መቕትን ጠሊ. ወይ ኦመዲታ ዘለዎ ቦታን ምቕማጥ
- ካብ መጠን ንላዕሊ. ረዚጽ ሰብኣት
- ናይ ተፈጥሮ ዘይቲ ቁርጠት ኣብ ኣሃሳት ምብዝሕ
- ኣብ ክሊ. ዕድመ 20ታት ምህላው፣ ኣብዚ. ክንጽር ዘሎዎ ጌጋ ርድኢት ዘፀን ረዚጽን ኣይ፣ ዘሪ ብርጽጽ ከኣ ብምትንፍፍ ካብ ናብ ሰብ ፍጹም ኣይመሓላለፍን ኣይ፣ ናይ ሓብር ክኖን ብምጥቃም እውን ኣይመሓላለፍን ኣይ፣ ምኽንያቱ ከሞቲ ልዕል ኣሉ ተዘርዚሩ ዘሎ ዝዘሪ ጠንቂ ዝኸኑ ታህዋስያን ብዘፈጥሮ ምስ ከሉ ሰብ ምህላዎም ኣይ፣

ምልክታት

ዘሪ ተጓዳኢ ሕማም ኣይኮነ፣ ምልክታቱ ግን ንጓይኒ ግዳይን ተጓዘኡን ደስ ኣይብልን፣ ናይ ዘሪ ምልክታት ካብ ንብር ሕብሪ ቁርጠት ወጺኢ. ፍልይ ብዘበለ መልክዕ ትንኽዕ ትንኽዕ ዝመሳል ኩይኑ ጸዕድው ዝበለን ጸለምን ሕብሪ ይንብር፣ እየም ትንኽዕ ትንኽዕ ዘይንብር ሕብሪ ምስ ግዜ ሓደ ዓብዩ ትኳዕ ኩይናም ከምዕብሉ ይኽእሉ፣ ዘሪ ሓሓሊፉ ሱዛን ሕሽኽን ከምዝዝብር ሓኪይም ቁርጠት ይሕብሩ፣

ዘሪ ዝረኣየሉ ክፍሊ ሰብኣት

- ኣፍልቢ.
- ክሳድ
- ኣፍልቢ.
- ክሳድ
- ሳዕሰዋይ ምናት
- ሕቑ
- ኩብዲ

ፍወሳ

ብመሳረት መገለጽን ምዕድን ሓኪይም ቁርጠት፣ ዝኾነ ሰብ ብዘሪ ኣብ ዝጥቃዓሉ ብሓኪይም ዝሕዘሉ መድሃኒት ክወድእን ምስእ ብምስእ ኩሓወን ዓቕልን ትዕግስትን ክንብር ኣለዉ፣ ምኽንያቱ ሕማም ዘሪ ሓንጉብ መድሃኒት ምስ ወሰደካ ይጠፍእ እኳ እንተኾነ፣ ደጊሚ. ናይ ምግባር ተኽእሎ ግን ኣለዉ፣ ስለ'ዚ. ዘሪ ዝሓመመ ሰብ ብቑጽሊ. ናብ ዝምልከቶ ሓኪም እናቕረበ ኩነታቱ ክቕተል ይግባእ፣ ሓንጉብ መድሃኒት ወሲደ'የ ኣልካ ተሓሊ ምቕሪጽ፣ ንዕዕሉ እቲ ሕማም ብዋዝእ ከይፍወስ ዓንቃጺ. ተራ'የ ዝጫወት፣ ብዘወሃኸ. እየም ንዘሪ ጠንቂ ዝኾኑ ታህዋስያት ቦቲ ብሓኪይም ዝሕዘዘ ሬወብ.ኻ ምስእ ብምስእ እንተጠፍኡ፣ ምልክታት ግን ክጠፍኡ ግዜ ይሓትት ኣይ፣ ኣብ መደምደምታ ንዘሪ ኣልካ ብኢደ ዋሪኻ ዝዝር ፍወሳን ባህላዊ እምነትን ማዘሙ ሓደጋ ምኳኑ ከዘርዓኽር ንደለ፣

ምድንዛዝ

ምድንዛዝ ሃንደበትን ካብ ትጽበት ወጽእን ዘጋጥምን ንሓጺር ግዜ ዝጽንሕን ኩነት ጥዕና ኣይ፣ ይኸን'ምባር ሓደ ሓደ ግዜ ንዝዀሕ ዝጽንሕ ሕዳር ምድንዛዝ ዘጋጥመሉ ኩነት ኣሎ፣ ብዘዘ'ተ ሓጺርን ዝጽንሕ ግዜ ዝጽንሕ ምድንዛዝ እምባኽር ሓበሬታ እዩ፣

ንሓጺር ግዜ ዝጽንሕ ምድንዛዝ– መብዛሕተኡ ግዜ ኣብ ምናት፣ መሓወርቲ ኣእዳውን እግሪን ይኸሰት፣ ጠንቂ ምድንዛዝ ጽቕጠ. ደም ዝመንቀሉኡ ኩይኑ፣ ቀረብ ደም ናብዩም ተጠቒሑም ዘሎዉ. ኣሃሳት ስለዘጋናደቡ መትንታት ንግዚኡ መልእኽቲ ናብ ሓንጉል ካብ ምትሕልላፍ ይዕገዙ፣

ጠንቅታት

- ተንበርከኽ ዝኸ ምጽናሕ
- ጠረው ዝበለ ክዳን ከም ታይት ምልባስን ጸቢብ ጫማ ምውዳይን
- ንዝኸሕ ደቓይቕ መሓወርን ዓጺፍን ምጽናሕ
- ብሃንሽ ገለ ገለ ሕሞምት ኣብ ግዜ ብርቱዕ ቀሪ ሸቕልቀልን ወጥርን ቀረብ ደም ናብ ኣጽብዕቲ ኣእዳውን ኣእጋርን ክጋናደብ ከሎ
- ሃናሳዕን ብቕልጠፍ ምስትንፋሳን

ፍወሳ

መብዛሕተኡ ግዜ ግዘያዊ ምድንዛዝ ኣሃሳት እቲ ጠንቂ ምስ ተወገደ ባዕሉ ዝጠድፍ ተርእዮ ኣይ፣

ንዝኸሕ ግዜ ዝጽንሕ ምድንዛዝ– እዚ፣ ምልክት ሰፊሕ ዝርጋሕ ዘለዎ ሕሞም ክኸውን ከምዝኽእል ሰራፍልጠፍኻታት ሕክምና የጠንቅቑ፣ ግዜ ዝወሰድ ምድንዛዝ ኣሃሳት ንባዕና ሃሃዩቲ ዝኸኑ ሕሞምት ዘቕርብዎ ምልክት ወሲጥዊ ጥርናት ምኳኑ፣ እየም ሰራፍልጠፍኻታት ደጊምም የጠንቅቑ፣ እየም ሕሞምት

. ሕማም ሽርዲ፣ ኣብ ዑደት ደም ካብ ዓቐን ዝሓሊፈ ሽር እንተሎ ምድንዛዝ ሓደ ካብ ቀንዲ ምልክታት ኣይ፣

. ዝዘጽቐጠ መትኒ ወሲጥዊ ዓጽሚ ምናት፣ መትኒ ወሲጥዊ ዓጽሚ ምናት፣ ኣድ ካብ ክሳድ ጀሚሩ ብኣህለዋይ ምናት ኣብሊ ብኸርናዕ ሓሊፉ ክሳብ ንእሽቶ ኣጽብዕቲ ይዝርጋሕ፣ ኣብ ዝኸሰ ቦታ ተጽቒጡ እንተሃልዩ ከርናዕ ዝበዘኽ ግዜ ተጸለዋት ትኸውን፣

. ካብ ገምቦ ኣድ ክሳብ ታሕተዋይ ከብዲ ኣድ ዝዘርጋሕ መትኒ .

ምጽቃጥን ምቕጣዕን መትኒ ሽይቲ፣ እዚ. መትኒ'ዚ. ካብ ዳሕረዋይ ጉሎ ተጠቢሱ ብመቕመጫ ኣብሉ ናብ ታሕተዋት መሓወርን ኣእጋርን ይዝርጋሕ፣

. ወቕሃን ጸኪ. ኣብ ሓንጉልን

. ዋሕዲ ቪታሚን ቢ.12

. ኣልኮሆዊ መሰተ

. መጉዳኢ፣ መጉዳኢ ገጠምዎ ዝሬልዋ ሰብ ቀጺሊ. ብምድንዛዝ ክሸፍር ምርኢይ ኣብ ሕክምና ሓደሽ ተርእዮ ኣዩ ኣሎ፣

ፍወሳ
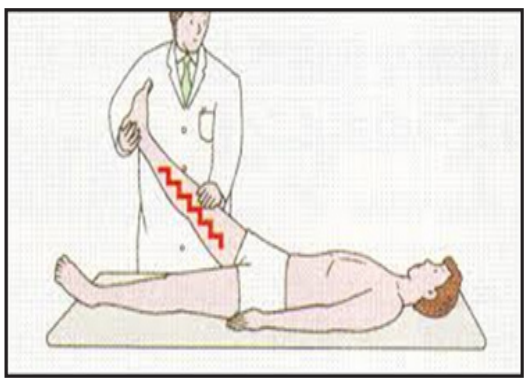
ብሕዳር ወይ ንዝኸሕ ግዜ ዝጽንሕ ምድንዛዝ ዝሸፍሩ ሰባት፣ ናብ ሓኪም እናቕረቡ ከኣታተዎም ክሬልጡን ተኸታተልዎ ክፍወሱን ይመዳዱ፣ ምኽንያቱ ሽለልትት ምርኢ ናብ ተወሳኺ ሓደጋ ስለዘቃልዎም ኣስተብህሎን ንቕሓትን ክገብሩ ከምዝኽእሉ ምኽርና ንልግሽ፣